

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

./ Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra samrådet i Videnskabsudvalget torsdag den 29. april 2010 vedr. taxametersystemet.

Med venlig hilsen

Charlotte Sahl-Madsen

5. maj 2010

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 10-076689
Dok nr. 1353315
Side 1/1

**Samråd (åbent) i Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi torsdag
den 29. april 2010 om taxametersystemet – UVT – alm. del – spørgsmål T-W.**

DET TALTE ORD GÆLDER

Spørgsmål T:

Hvad er ministerens holdning til, at hver tredje universitetslærer ifølge Jyllands-Posten føler sig presset af ledelsen til at prioritere gennemførelse af eksamen højere end det faglige niveau, og at hver sjette underviser har ladet studerende bestå eksamen, selvom det faglige niveau ikke var i orden (jf. Morgenavisen Jyllands-Posten, Katrine Øgaard Jensen: "Uegnede studerende får lov at bestå" fra den 26. marts 2010)?

Svar T:

Der er ingen tvivl om, at studerende naturligvis kun skal bestå en eksamen, hvis de er kvalificerede til det. Det siger sig selv. Det må ikke ske, at undervisere lader studerende bestå, uden at de studerende har nået det nødvendige faglige niveau.

Derfor er det da et problem, når et mindretal af de undervisere, som indgår i Jyllands-Postens artikel, giver udtryk for det modsatte.

Men jeg mener ikke, at artiklen er repræsentativ for eksamener og faglighed som sådan på dagens universiteter. Jeg mener heller ikke, at taxametersystemet kan tages til indtægt for at skabe de problemer, som artiklen prøver at mane frem. Universiteternes uddannelser finansieres via det såkaldte taxametersystem. Systemet betyder, at universitetet modtager en bevilling, når en studerende består en eksamen.

Systemet fordeler i dag 5,5 mia. kr. og har i mange år sikret universiteterne, at den massive vækst, der har været i studenteromsætningen, samtidig er blevet fulgt af flere bevillinger.

Systemet sikrer også, at universiteterne netop har fokus på studie gennemførelse, hvilket understøtter vores bestræbelser på, at 50 procent af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse.

Det har aldrig været meningen, at taxametersystemet alene skal sikre kvaliteten af uddannelserne. Det er et finansieringssystem, som skal ses i sammenhæng med hele viften af instrumenter, vi har til at sikre kvaliteten af uddannelserne.

Den uafhængige danske censorinstitution, akkrediteringssystemet og aftagerpanelerne er tilsammen med til at sikre kvaliteten af uddannelserne, eksaminerne og kandidaterne.

Den danske censorinstitution er unik i international sammenhæng. Vi har en lang tradition for, at censorer sikrer en rigtig bedømmelse og de studerendes rettigheder.

Censorinstitutionen medvirker til at sikre det faglige niveau. Danmarks Evalueringsinstitut har tidligere vist, at det ikke er økonomiske incitament, men faglig integritet og ansvarlighed, der er afgørende for karaktergivningen.

Det er universiteternes ledelse, der har ansvaret for at sikre den faglige kvalitet i både uddannelsen og bedømmelsen af de studerende.

Jeg har tillid til ledelserne på vores universiteter. Jeg har tillid til, at de tager ansvaret for at sikre det faglige niveau og kvaliteten af uddannelse, undervisning og bedømmelse af kandidaterne.

Og jeg har tillid til, at de sikrer, at universiteterne uddanner kandidater, der både er kvalificerede og parate til at træde ind på arbejdsmarkedet.

Vi skal fortsætte med at sætte ambitiøse mål og krav til universiteternes ledelser, og vi skal sikre, at de har nogle fornuftige rammer at handle indenfor.

Jeg har noteret mig, at talsmand for Danske Universiteter, Jens Oddershede, har udtalt sig generelt om sagen. Han siger blandt andet, at Danske Universiteter ikke kan genkende, at taxametersystemet undergraver uddannelsernes kvalitet.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 3/3

Det er i fin overensstemmelse med foreliggende undersøgelser af sammenhængen mellem taxametersystemet og kvaliteten af undervisningen og eksaminerne på universiteterne.

I 2001 og 2004 var taxametersystemet således genstand for en større gennemgang. I begge rapporter konkluderede man, at der ikke er belæg for, at taxametersystemet ud fra en isoleret betragtning skulle skabe incitament til at sænke det faglige niveau.

Desuden har Aalborg Universitet for nylig foretaget en analyse af eksamensresultaterne på tre ud af universitets fem fakulteter. Denne analyse viser, at indførelse af taxametersystemet ikke har haft indflydelse på, om de studerende består deres eksamen.

Endelig er det værd at bemærke, at det danske taxametersystem fik ros af OECD tilbage i 2004 i forbindelse med et OECD-review af de danske universiteter.

Spørgsmål U:

Hvad vil ministeren gøre for at sikre, at det altid er det faglige niveau, der er afgørende for, om en studerende består en eksamen, og ikke kassetænkning fra universiteternes side?

Svar U:

Jeg ved ikke helt, hvad man har tænkt med spørgsmålet – skulle jeg sende mine embedsmænd ud i eksamenslokalerne for at tjekke det faglige niveau?

Jeg mener ikke, at det vil være klogt at underminere det faglige selvstyre, som jo er i centrum i eksamenssituationen. Vi skal ikke have flere nye regler og kontrol.

Det er universiteternes ledelser, der har ansvaret for deres kandidaters faglige niveau, og det er som nævnt et ansvar, jeg har fuld tillid til, at de lever op til.

Jeg mener, at universiteterne selv tager bedst vare om at sikre, at samfundet kan stole på kandidaternes faglige niveau.

Universiteterne har jo selv interesse i, at det høje faglige niveau og deres kandidaters gode omdømme fastholdes. Derfor mener jeg ikke, at der er fare for, at det er kassetænkning, der styrer deres kvalitetsarbejde.

Som talsmand for Danske Universiteter, Jens Oddershede, har beskrevet det, så ville de danske universiteter ikke kunne fastholde og udvikle deres høje internationale position, hvis kvaliteten blev nedprioriteret i forhold til gennemførelse.

Jeg mener, vi skal fastholde samfundets krav på kvalitetssikring af uddannelserne. Det vil sige den uafhængige censorinstitution, den eksterne akkreditering og aftagerpanelerne.

Det er stærke instrumenter, som sammen med universiteternes fokus på kvalitet og relevans sikrer, at fagligheden er i højsædet. Både i undervisningen og til eksamen.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 4/4

Spørgsmål V:

Er ministeren enig med Venstres videnskabsordfører i, at taxametersystemet på den baggrund skal laves om, fx at universiteterne får penge alt efter, om deres kandidater kommer i job?

Svar V:

Regeringen er naturligvis meget optaget af, at der skal være overensstemmelse mellem de færdiguddannedes kompetencer og samfundets behov. Derfor indgår det i regeringens arbejdsprogram, at vi vil undersøge, hvordan vi kan blive endnu bedre til at sikre stærke uddannelsestilbud, der matcher samfundets behov.

Der eksisterer i dag en række formelle og uformelle rammer og aktiviteter, som sikrer en bred kontakt mellem universitetet og det omgivende samfund.

På det formelle plan er der fokus på samfundets behov for højtuddannede i universitetsloven, i akkrediteringsloven, og i universiteternes udviklingskontrakter.

Uddannelser bliver kun akkrediteret, hvis Akkrediteringsrådet vurderer, at de er relevante for arbejdsmarkedet.

I den forbindelse er de obligatoriske aftagerpaneler på universiteterne væsentlige aktører. Panelerne består af eksterne repræsentanter og medvirker til at vurdere uddannelsernes erhvervs sigte og identificere aftagere for kommende dimittender.

I tilknytning til universiteternes udviklingskontrakter beder vi universiteterne om at opstille mål for de færdiguddannedes beskæftigelsesgrad.

På det uformelle plan skabes værdifulde kontakter og berøringsflader mellem universiteternes uddannelser og samfundet. Det sker fx gennem de studerendes praktik, via gæstelærere og når de færdiguddannede vender tilbage til universitetet til efter- og videreuddannelse.

Jeg mener derfor, at vi allerede har et godt udgangspunkt for at sikre, at universiteternes uddannelser matcher samfundets behov.

Ud fra det synspunkt har jeg vanskeligt ved at se, at der er behov for at inddrage taxametersystemet.

Der er nogle grundlæggende problemer forbundet med at knytte taxametersystemet til den problemstilling.

Taxametersystemet er et godt og solidt bevillingssystem, som skal sikre, at universiteterne modtager bevillinger i forhold til deres uddannelsesproduktion.

Det såkaldte Taxameterudvalg undersøgte i 2004 mulighederne for at etablere en beskæftigelsesbonus.

Udvalget kunne ikke anbefale en sådan bonus. Det kunne de blandt andet ikke, fordi universiteternes bevillinger på den måde bliver afhængige af forhold, som de ikke direkte har indflydelse på. Beskæftigelsen er jo på en lang række områder i høj grad afhængig af de økonomiske konjunkturer.

Det er derfor min vurdering, at vi skal håndtere denne problemstilling gennem andre styringsredskaber.

Spørgsmål W:

Hvad mener ministeren om validiteten af Jyllands-Postens undersøgelse?

Svar W:

Jyllands-posten har lavet en spørgeskemaundersøgelse, og det er de naturligvis i deres gode ret til. Jeg opfatter det ikke som min opgave at vurdere avisens valg af undersøgelsesmetode og journalistiske tilgang.

Jeg har fokus på universiteternes rammevilkår, og hvis de ikke er tilfredsstillende, skal jeg naturligvis være den første til at tage hånd om problemet.

Generelt mener jeg ikke, at der er grundlag for at foretage en negativ kobling mellem taxametersystemet og uddannelsernes kvalitet, som den avis søger at mane frem via spørgeskemaundersøgelsen.

Taxametersystemet har fungeret i næsten 20 år nu og har været genstand for flere undersøgelser. På den baggrund må vi nok konstatere, at der ikke findes en perfekt bevillingsmodel, men at taxametersystemet har vist sig at være ”det mindst ringe”.

Indtil videre har ingen kunnet pege på bedre alternativer.